

ΠΟΣΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΕΧΕΙ Ο ΜΠΑΜΠΗΣ;

«Φορούσε ένα μπλε σακάκι και ένα γκρι παντελόνι», «Πέρασε τον Ατλαντικό με ένα ιστιοφόρο», «Έχει ένα αυτοκίνητο», «Το σπίτι διαθέτει ένα παραδοσιακό πατάρι», «Πρόκειται για ένα μνημείο σπάνιας αρχιτεκτονικής αξίας», «Καταλαμβάνει μια έκταση 4 στρεμμάτων», «Η χώρα έχει μπει σε μια τροχιά ανάπτυξης», «Τα δωμάτια χωρίζονται με μια μεσοτοιχία».

Πρόκειται για φράσεις στις οποίες το αόριστο άρθρο (ένας, μία, μια, ένα) είναι εντελώς περιττό και μπορεί –θα τολμούσα να πω, επιβάλλεται– να λείψει. Έτσι, θα λέγαμε, σε πολύ πιο απλά αλλά και πολύ πιο σωστά ελληνικά: «Πρόκειται για μνημείο σπάνιας αρχιτεκτονικής αξίας», «Καταλαμβάνει έκταση 4 στρεμμάτων», «Η χώρα έχει μπει σε τροχιά ανάπτυξης», «Τα δωμάτια χωρίζονται με μεσοτοιχία», κ.ο.κ.

Με το γνωστό αξιωματικό (για προφανείς λόγους) ύφος της στήλης και δίχως να αγνοώ

τις πάντα αναγκαίες εξαιρέσεις, δεν θα δίσταζα να υποστηρίξω ότι στη νεοελληνική τα ένας, μία/μια, ένα δικαιολογούνται μόνο όταν θέλουμε να δηλώσουμε ποσότητα.

Μάλιστα, όπως συμβαίνει και σε όλες τις αντίστοιχες περιπτώσεις, η άσκοπη προσθήκη τους δεν είναι απλώς λάθος ή ζήτημα γλωσσικής αισθητικής, αλλά οδηγεί ενίοτε και σε συγχύσεις ή παρανοήσεις. Έτσι, για να επανέλθουμε στις αρχικές φράσεις/παραδείγματα, άλλο σημαίνει η φράση «Ο Μπάμπης έχει αυτοκίνητο», και άλλο η φράση «Ο Μπάμπης έχει ένα αυτοκίνητο». Στην πρώτη περίπτωση εννοούμε ότι ο φίλος μας ο Μπάμπης, ναι, διαθέτει αυτοκίνητο, με το οποίο πηγαίνει στη δουλειά του κάθε πρωί, εκδρομές τα σαββατοκύριακα, ή την πεθερά του στον γιατρό, ενώ στη δεύτερη ότι ο Μπάμπης διαθέτει «ένα (μόνο) αυτοκίνητο», και όχι περισσότερα. [Και μη μου πείτε ότι η σύγχυση είναι μάλλον απίθανη, αφού πόσοι είναι, δα, εκείνοι που έχουν δύο αυτοκίνητα, γιατί θα σας απαντήσω: «Ελάτε, τώρα! Στην Ελλάδα ζούμε όλοι. Κι εσείς, κι εγώ, και... ο Μπάμπης. Επίσης, άλλο σημαίνει η φράση «Το σπίτι διαθέτει παραδοσιακό πατάρι», και άλλο η φράση «Το σπίτι διαθέτει ένα παραδοσιακό πατάρι». Στην πρώτη περίπτωση εννοούμε απλώς ότι στο σπίτι υπάρχει παραδοσιακό πατάρι, ενώ

στη δεύτερη ότι, από τα περισσότερα πατάρια που –προφανώς– διαθέτει το σπίτι, ένα μόνο είναι παραδοσιακό, ενώ τα άλλα όχι.

Ο Μπάμπης, λοιπόν, για τον οποίο λέγαμε, απλώς «έχει [ένα] αυτοκίνητο» (σε αγκύλη το περιττό αόριστο άρθρο), «φορούσε [ένα] μπλε σακάκι και [ένα] γκρι παντελόνι» (δύσκολο να φορούσε δύο σακάκια, το ένα πάνω στο άλλο!). Όπως επίσης, η χώρα απλώς «έχει μπει σε [μια] τροχιά ανάπτυξης» (άραγε, θα μπορούσε να μπει σε τρεις τροχιές ανάπτυξης;), ο Χ «πέρασε τον Ατλαντικό με [ένα] ιστιοφόρο» (δύσκολο να άλλαζε «καθ' οδόν» ιστιοφόρα, σαν να ήταν φανέλες), ο ναός Ψ «είναι [ένα] μνημείο σπάνιας αρχιτεκτονικής αξίας» (δεν θα μπορούσε, προφανώς, να είναι δύο μνημεία), κτλ., κτλ.

Έσχατο αλλά διόλου αμελητέο, όπως λένε και οι αγγλοσάξονες. Ακόμη πιο άσχημα γίνονται συχνά τα πράγματα όταν πρόκειται για το θηλυκό αόριστο άρθρο, και συγκεκριμένα όταν, αντί για το νεοελληνικότατο *μια*, χρησιμοποιείται αλόγιστα και αδικαιολόγητα το *μία* (τονισμένο στο *ι*), οπότε ο αριθμητικός χαρακτήρας της λέξης γίνεται εντονότερος. Έτσι, ήδη βεβαρημένες ή αμαρτωλές φράσεις, όπως «καταλαμβάνει *μια* έκταση 4 στρεμμάτων» ή «τα δωμάτια χωρίζονται με *μια* μεσοτοιχία», γίνονται ακόμη πιο άχαρες και επιρροπείς σε